

Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (tredje avdelningen)

den 6 juni 2019*

”Gemenskapsformgivning – Ogiltighetsförfarande – Registrerad gemenskapsformgivning för ett motorfordon – Tidigare gemenskapsformgivning – Ogiltighetsgrund – Särprägel saknas – Artiklarna 6 och 25.1 b i förordning (EG) nr 6/2002”

I mål T-209/18,

Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG, Stuttgart (Tyskland), företrätt av advokat C. Klawitter,

sökande,

mot

Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO), företrädd av S. Hanne, i egenskap av ombud,

klagande,

varvid motparten i förfarandet vid EUIPO:s överklagandenämnd, som intervenerat vid tribunalen, var

Autec AG, Nürnberg, Tyskland, företrätt av advokat M. Krogmann,

angående ett överklagande av det beslut som meddelades av EUIPO:s tredje överklagandenämnd den 19 januari 2018 (ärende R 945/2016–3), om ett ogiltighetsförfarande mellan Autec AG och Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG,

meddelar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen)

sammansatt av ordförande S. Frimodt Nielsen, samt domarna N. Póltorak och E. Perillo (referent),

justitiesekreterare: R. Ūkelytė, handläggare,

med beaktande av ansökan som inkom till tribunalens kansli den 22 mars 2018,

med beaktande av EUIPO:s svarsskrivelse som inkom till tribunalens kansli den 13 juli 2018,

med beaktande av intervenientens svarsskrivelse som inkom till tribunalens kansli den 4 juli 2018,

med beaktande av beslutet av den 7 augusti 2018 att inte föra klagandens skrivelse av den 23 juli 2018 till handlingarna i målet,

* Rättegångsspråk: tyska.

med beaktande av beslutet av den 23 augusti 2018 att inte föra klagandens skrivelse av den 13 augusti 2018 till handlingarna i målet,

med beaktande av beslutet av den 20 september 2018 att inte förena målen T-43/18, T-191/18, T-192/18, T-209/18 och T-210/18,

med beaktande av utnämningen av en annan domare till avdelningen sedan en av ledamöterna fått förhinder,

med beaktande av beslutet av den 14 januari 2019 att inte förena målen T-209/18 och T-210/18 vad gäller den muntliga delen av förfarandet,

efter förhandlingen den 12 februari 2019,

följande

Dom

Bakgrund

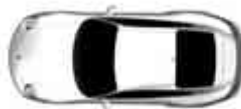
- 1 Klaganden, Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG, ansökte den 20 augusti 2010 om registrering av en gemenskapsformgivning till Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO), i enlighet med rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning (EGT L 3, 2002, s. 1).

- 2 Den sökta gemenskapsformgivningen (nedan kallad den omstridda formgivningen eller bilmodellen Porsche 911 serie 991) återges nedan.

- 3 De produkter som formgivningen är avsedd att användas för omfattas av klass 12.08 i Locarnoöverenskommelsen av den 8 oktober 1968 om upprättande av en internationell klassificering för mönster, i dess ändrade lydelse, och motsvarar följande beskrivning: "Motorfordon"
- 4 Den omstridda formgivningen offentliggjordes i *Bulletinen för gemenskapsformgivning* nr 2010/200 av den 6 september 2010, med prioritetsdag den 27 april 2010, och ritningarna av formgivningen offentliggjordes i *Bulletinen för gemenskapsformgivning* nr 2012/172 av den 7 september 2012.
- 5 Intervenienten, Autec AG, lämnade den 8 juli 2014 in en ansökan till EUIPO om en ogiltighetsförklaring av den omstridda formgivningen. Ansökan grundades på artikel 25.1 b i förordning nr 6/2002, jämförd med artikel 4.1 och artiklarna 5 och 6 i samma förordning.

- 6 Intervenienten ansåg att formgivningen av bilen Porsche 911 serie 991 varken var ny eller särpräglad, vilket utgjorde hinder för skydd. Till stöd för ansökan gjorde intervenienten gällande att den omstridda formgivningen inte skiljde sig märkbart från de andra modeller av bilen Porsche 911 som släppts ut på marknaden sedan originalversionen år 1963.
- 7 Intervenienten har särskilt åberopat följande gemenskapsformgivningar:
 - Gemenskapsformgivning nr 735428–0001 (nedan kallad den tidigare modellen eller Porsche 911 serie 997), som registrerades för motorfordon och offentliggjordes den 23 juni 2008, och som återges nedan.

- Gemenskapsformgivning nr 633748–0001, som registrerades för bilar och offentliggjordes den 9 januari 2007, och som återges nedan.

- 8 Intervenienten har även fogat flera tidningsartiklar om formgivningen av bilen Porsche 911 till ansökan om ogiltighetsförklaring.
- 9 Genom beslut av den 10 maj 2016 biföll EUIPO:s annulleringsenhet ansökan om ogiltighetsförklaring med motiveringen att formgivningen saknade särprägel.
- 10 Den 23 maj 2016 överklagade klaganden annulleringsenhetens beslut till EUIPO, med stöd av artiklarna 55–60 i förordning nr 6/2002.
- 11 EUIPO:s tredje överklagandenämnd avslag överklagandet genom beslut av den 19 januari 2018 (nedan kallat det angripna beslutet), på grund av avsaknad av särprägel i den mening som avses i artikel 6.1 i förordning nr 6/2002.

- 12 Överklagandenämnden ansåg först och främst att formgivarens frihet i fråga om bilar begränsades av den aktuella produktens tekniska egenskaper, till exempel att den ska ha en kaross och hjul, och av lagstadgade krav, inte minst i fråga om trafiksäkerhet, på exempelvis framlyktor, backspeglar och baklyktor.
- 13 Överklagandenämnden ansåg vidare att formgivarens frihet när det gäller att utforma sådana egenskaper som krävs för den tekniska funktionen eller enligt lagstiftning däremot inte i sig var begränsad. Överklagandenämnden angav också att användaren av de aktuella produkterna var en kunnig användare av bilar i allmänhet, det vill säga en person som körde, använde och kände till de bilmodeller som var tillgängliga på marknaden.
- 14 Överklagandenämnden fann mot den bakgrunden att de motstående formgivningarna slutgiltigt sammanföll genom sina väsentliga egenskaper, såsom formen på eller siluetten av karossen, dörrarna och rutorna.
- 15 Överklagandenämnden slog således fast att förekomsten av modellen Porsche 911 serie 997 utgjorde ett tillräckligt hinder för att formgivningen av serie 991 av samma bil skulle kunna anses ha särprägel och att det således inte var nödvändigt att granska gemenskapsformgivning nr 633748–0001, som åberopats av intervenienten, och inte heller att undersöka om den omstridda formgivningen var ny.

Parternas yrkanden

- 16 Klaganden har yrkat att tribunalen ska
- ogiltigförklara det angripna beslutet,
 - avslå ansökan om ogiltighetsförklaring ”av formgivning ... nr 198387–0001”.
- 17 EUIPO och intervenienten har yrkat att tribunalen ska
- ogilla talan,
 - förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

- 18 Klaganden har till stöd för överklagandet åberopat en enda grund, avseende ett åsidosättande av artikel 25.1 b i förordning nr 6/2002, jämförd med artiklarna 5 och 6 i samma förordning.
- 19 Klaganden har gjort gällande att det helhetsintryck som en kunnig användare av denna typ av bil får av den omstridda formgivningen skiljer sig från helhetsintrycket av den tidigare formgivningen, vilken intervenienten åberopade till stöd för ansökan om ogiltighetsförklaring. De två motstående formgivningarna skiljer sig nämligen genom ”sin exteriör” ”avsevärt” från varandra, på ett ”sådant uppenbart sätt” att överklagandenämnden inte utan en uppenbart oriktig bedömning kunde anse att den omstridda formgivningen saknade särprägel.
- 20 Med beaktande av denna sammanfattning av klagandens grund erinrar tribunalen om att en gemenskapsformgivning enligt artikel 25.1 b i förordning nr 6/2002 ska förklaras ogiltig om den inte uppfyller villkoren i artiklarna 4–9 i samma förordning.
- 21 I artikel 4.1 i förordning nr 6/2002 anges att en formgivning enbart ska skyddas som en gemenskapsformgivning i den mån den är ny och särpräglad.

Den enda grundens första del, avseende ett åsidosättande av artikel 25.1 b i förordning nr 6/2002, jämförd med artikel 6 i samma förordning

- 22 Av lydelsen i artikel 6.1 b i förordning nr 6/2002 framgår att särprägel hos en registrerad formgivning ska bedömas utifrån det helhetsintryck som en berörd kunnig användare får av formgivningen (se dom av den 25 oktober 2013, Merlin m.fl./harmoniseringskontoret – Dusyma (spel), T-231/10, ej publicerad, EU:T:2013:560, punkt 28 och där angiven rättspraxis). Detta helhetsintryck ska dessutom skilja sig från helhetsintrycket av alla andra formgivningar som gjorts tillgängliga för allmänheten före den dag då ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet har åberopats, före prioritetdagen.
- 23 I artikel 6.2 i förordning nr 6/2002 anges vidare att den grad av frihet som formgivaren haft vid utvecklingen av den aktuella formgivningen ska beaktas vid prövningen av formgivningens särprägel.
- 24 Efter att ha erinrat om dessa rättsliga villkor vill tribunalen framhålla att det framgår av relevant rättspraxis i detta avseende att en formgivnings särprägel är resultatet av att en kunnig användare får ett helhetsintryck av skillnad eller avsaknad av "déjà vu" i förhållande till äldre formgivningar. Mot den bakgrunden kan hänsyn inte tas till skillnader som inte är tillräckligt framträdande för att påverka nämnda helhetsintryck, eftersom det endast är skillnader som är tillräckligt framträdande för att skapa olika helhetsintryck som kan vara avgörande (se dom av den 7 november 2013, Budziewska/harmoniseringskontoret – Puma (hoppande kattdjur), T-666/11, ej publicerad, EU:T:2013:584, punkt 29 och där angiven rättspraxis).
- 25 Tribunalen ska mot bakgrund av ovan angivna kriterier undersöka om den omtvistade formgivningen – ur en kunnig användares perspektiv och med hänsyn till den grad av frihet som formgivaren kan ha i det aktuella fallet – skiljer sig från det helhetsintryck som den tidigare formgivningen ger.

Begreppet kunnig användare

- 26 Vad beträffar tolkningen av begreppet kunnig användare, ska det inledningsvis påpekas att beteckningen kunnig användare förutsätter att personen i fråga använder den produkt som innefattar formgivningen för den användning som produkten är avsedd för. Därutöver tyder kvalificeringen "kunnig" på att användaren, utan att nödvändigtvis vara en teknisk expert, känner till de olika formgivningar som förekommer på det aktuella området, besitter vissa kunskaper om de delar som dessa formgivningar vanligtvis brukar innehålla och på grund av sitt intresse för produkterna är relativt uppmärksam när han eller hon använder dem (dom av den 20 oktober 2011, PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, C-281/10 P, EU:C:2011:679, punkt 59, och dom av den 28 september 2017, Rühland/EUIPO – 8 seasons design (stjärnformig lampa), T-779/16, ej publicerad, EU:T:2017:674, punkt 19).
- 27 Begreppet kunnig användare ska alltså förstås som ett mellanbegrepp, det vill säga ett mellanting mellan det inom varumärkesrätten tillämpliga begreppet genomsnittskonsument – varvid genomsnittskonsumenten inte förväntas besitta någon särskild sakkunskap och generellt sett inte ser någon direkt koppling mellan de motstående varumärkena – och begreppet fackman – det vill säga en sakkunnig som har viss teknisk kompetens. En kunnig användare kan sålunda förstås, inte som en genomsnittligt uppmärksam användare, utan som en särskilt uppmärksam användare med avseende på de berörda produkterna, oberoende av om detta beror på användarens personliga erfarenhet eller dennes vidsträckta kunskap om den aktuella sektorn (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 oktober 2011, PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, C-281/10 P, EU:C:2011:679, punkt 53).
- 28 I det nu aktuella fallet fann överklagandenämnden, i punkterna 19–21 i det angripna beslutet, att en kunnig användare av de produkter som berördes av de omstridda formgivningarna inte var en användare av bilen Porsche 911, utan en användare av bilar i allmänhet, som kände till de modeller som fanns tillgängliga på marknaden och var mer uppmärksam och intresserad. En sådan kunnig

användare kunde också ha en allmän kännedom om att biltillverkare inte ständigt tog fram nya modeller, utan åtminstone till att börja med nöjde sig med att uppdatera de befintliga modellerna, med hänsyn till den höga utvecklingskostnaden.

- 29 Klaganden har emellertid både i ansökan och vid förhandlingen anfört, i syfte att ifrågasätta överklagandenämndens bedömning, att en kunnig användare i det nu aktuella fallet skulle ha varit mer uppmärksam än vad överklagandenämnden funnit, och haft bättre kunskaper än genomsnittet och därmed varit särskilt uppmärksam på olika varianter av bilmodellen Porsche 911.
- 30 Skälet till detta är att användaren är särskilt intresserad av de fordon som de omstridda formgivningarna är avsedda att användas för och har särskilt stor kännedom om den berörda affärssektorn när det rör sig om "limousiner" eller "dyra sportbilar", vilket just är fallet med bilmodellen Porsche 911 i detta fall, vilken funnits på marknaden i flera decennier. En kunnig användare kan alltså inte, tvärtom vad överklagandenämnden funnit, vara en "fiktiv person" eller ett obestämt subjekt. Den kunniga användaren ska identifieras "empiriskt med hänsyn till den produkt som är i fråga i det konkreta fallet".
- 31 EUIPO och intervenienten har bestritt sökandens argument.
- 32 Tribunalen framhåller först och främst, efter denna sammanfattning av klagandens invändningar, att klaganden flera gånger har gjort gällande att de omstridda formgivningarna endast avser "sportbilar" eller "limousiner", eller till och med enbart Porsche 911, inte "bilar" i allmänhet eller "motorfordon", som överklagandenämnden valde att anse dem som.
- 33 Tribunalen framhåller emellertid att det är nödvändigt, vid fastställandet av den produkt som den omstridda formgivningen är avsedd att ingå i eller användas för, att beakta vad som angetts i detta avseende i ansökan om registrering av nämnda formgivning (dom av den 18 juli 2017, Chanel/EUIPO – Jing Zhou och Golden Rose 999 (ornament), T-57/16, EU:T:2017:517, punkt 41).
- 34 Det är även nödvändigt att i förekommande fall beakta själva formgivningen som sådan, i den mån som formgivningen möjliggör en precisering av produktens art, dess avsedda ändamål eller funktion. Ett sådant beaktande av själva formgivningen som sådan kan nämligen göra det möjligt att identifiera produkten inom en större produktkategori som angetts vid registreringen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 mars 2010, Grupo Promer Mon Graphic/harmoniseringskontoret – PepsiCo (återgivning av en cirkelformad reklamartikel), T-9/07, EU:T:2010:96, punkt 56).
- 35 Även om det är ostridigt mellan parterna att den omtvistade formgivningen ska användas för motorfordon, räcker det inte att klaganden kvalificerat de produkter som den omstridda formgivningen är avsedd att användas för som "sportbilar" eller "limousiner" för att det, utan några närmare preciseringar, ska kunna fastställas att en sådan formgivning som Porsche 911 serie 991 gör det möjligt att identifiera en särskild kategori av bilar såtillvida att sådana fordon skiljer sig från bilar i allmänhet genom sin art, avsedda ändamål eller funktion.
- 36 Det finns nämligen ingen sådan specifik kategori i den nuvarande internationella klassificeringen för formgivningar (se ovan punkt 3). Klaganden har dessutom själv ansökt om och erhållit registrering av den omstridda formgivningen för produkter i klass 12.08 motsvarande följande beskrivning: "Bilar, bussar och lastbilar".
- 37 Under dessa omständigheter kan klaganden inte heller med framgång klandra överklagandenämnden för att den funnit att begreppet kunnig användare hänför sig till en "fiktiv person". Ett sådant rättsligt begrepp, som tagits fram just för bedömningen av en formgivnings särprägel på grundval av artikel 6 i förordning nr 6/2002, kan endast definieras allmänt, som en hänvisning till en person med

standardegenskaper, och inte i varje enskilt fall i förhållande till en viss formgivning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 7 november 2013, Budziewska/harmoniseringskontoret – Puma, (hoppande kattdjur), T-666/11, ej publicerad, EU:T:2013:584, punkt 32).

- 38 Det är visserligen riktigt att överklagandenämnden, för att underkänna klagandens resonemang om att det inte gjorts något konkret bedömning av den kunniga användaren (se ovan punkt 30), endast använde sig av definitionen i ovan angiven rättspraxis, alltså utan att förklara varför den omständigheten att vissa modeller redan funnits på marknaden i flera decennier inte gör det möjligt att anse att användaren av sådana modeller, som i fallet med Porsche 911, är särskilt uppmärksam och har bättre kunskaper än genomsnittet, såsom klaganden har understrukt.
- 39 En sådan omständighet innebär emellertid inte att motiveringen av det angripna beslutet är bristfällig. Överklagandenämnden angav nämligen, i punkt 20 i det angripna beslutet, att det enligt redan angiven rättspraxis fanns anledning att i det nu aktuella fallet beakta produktkategorin och inte den produkt som avsågs i det konkreta fallet och att det därför inte fanns någon anledning att ta hänsyn till en kunnig användare av en Porsche 911, utan en kunnig användare av bilar i allmänhet.
- 40 Klaganden gör visserligen inte samma bedömning, men icke desto mindre har överklagandenämnden redogjort för sitt resonemang i denna fråga på ett klart och entydigt sätt, så att klaganden kunnat ta del av skälen till den åtgärd som vidtogs.
- 41 Likaså kunde överklagandenämnden således, utan att göra sig skyldig till något förfarandefel, göra sin bedömning av begreppet kunnig användare av de produkter som de omstridda formgivningarna var avsedda för utan att ta hänsyn till opinionsundersökningar som genomförts bland sportbilsintresserade, såvitt klaganden verkligen avsett att göra gällande sådana undersökningar till stöd för sitt resonemang. För det fall att det varit klagandens avsikt att klandra överklagandenämnden för att den inte genomfört några sådana undersökningar, är en sådan invändning inte relevant, eftersom uppmärksamheten hos en allmänt definierad typisk användare inte kan kontrolleras empiriskt.
- 42 Förutsatt att det också var klagandens avsikt att göra gällande ett åsidosättande av klagandens rätt till försvar för att klaganden inte kunnat "lägga fram motbevisning", är det uppenbarligen inte tillräckligt att endast hänvisa till "opinionsundersökningar" och tidningsartiklar om "Golf VIII" i ansökan för att styrka klagandens påstående att en kunnig användare av sportbilar är mer uppmärksam och har bättre kunskaper än en användare av bilar i allmänhet. Klaganden påstod endast att en Porsche 911 "naturligtvis" skulle få "betydligt större" uppmärksamhet än "vanliga fordon" som inte hade några särskilda egenskaper och var "mer eller mindre utbytbara".
- 43 Invändningen att överklagandenämnden handlade felaktigt när den definierade begreppet kunnig användare ska således underkännas, mot bakgrund av vad som anförs ovan.

Formgivarens frihet

- 44 Det framgår av tillämplig rättspraxis att den grad av frihet som formgivaren haft vid utvecklingen av en formgivning bland annat är beroende av krav som följer av de kännetecken som bestäms av den aktuella produktens tekniska funktion och av krav som ställs på produkten enligt tillämplig lagstiftning. Dessa krav leder till, eller till och med kräver, att vissa kännetecken standardiseras och således blir gemensamma för flera formgivningarna som används för den berörda produkten (dom av den 10 september 2015, H&M Hennes & Mauritz/harmoniseringskontoret – Yves Saint Laurent (handväskor), T-525/13, EU:T:2015:617, punkt 28; se även dom av den 15 oktober 2015, Promarc Technics/harmoniseringskontoret – PIS (del av en dörr), T-251/14, ej publicerad, EU:T:2015:780, punkt 51 och där angiven rättspraxis).

- 45 Ju större formgivarens frihet är vid utvecklingen av formgivningen, i desto mindre utsträckning är smärre skillnader mellan de formgivningar som jämförs tillräckliga för att de helhetsintryck som den kunniga användaren får ska skilja sig åt. Omvänt gäller att ju mer formgivarens frihet vid utvecklingen av formgivningen är begränsad, inte minst av ovan nämnda krav, i desto större utsträckning är smärre skillnader mellan de formgivningar som jämförs tillräckliga för att de helhetsintryck som den kategorin av användare får ska skilja sig åt.
- 46 Om formgivaren således har stor frihet vid utvecklingen av formgivningen stärker det slutsatsen att det helhetsintryck som den kunniga användaren får är detsamma när det inte föreligger några betydande skillnader mellan formgivningarna (se dom av den 15 oktober 2015 i mål T-251/14, ej publicerad, EU:T:2015:780, punkt 52 och där angiven rättspraxis).
- 47 Tribunalen erinrar emellertid om att formgivarens frihet inte i sig är avgörande för bedömningen av en formgivnings särprägel. Däremot är den en omständighet som ska beaktas vid bedömningen.
- 48 Formgivarens frihet är i detta sammanhang en omständighet som snarare gör det möjligt att nyansera bedömningen av den omstridda formgivningens särprägel, inte en självständig omständighet som avgör hur mycket två formgivningar måste skilja sig åt för att en av dem ska anses ha särprägel. Den omständighet som rör graden av formgivarens frihet kan med andra ord stärka eller e contrario nyansera slutsatsen angående det helhetsintryck som var och en av de aktuella formgivningarna ger (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 september 2015, H&M Hennes & Mauritz/harmoniseringskontoret – Yves Saint Laurent (handväskor), T-526/13, ej publicerad, EU:T:2015:614, punkterna 33 och 35).
- 49 Formgivningen ska således inte anses utgöra en återgivning av den tidigare formgivningen eller av den ursprungliga idén som utvecklades för första gången genom den (se dom av den 18 juli 2017, Chanel/EUIPO – Jing Zhou och Golden Rose 999 (ornament), T-57/16, EU:T:2017:517, punkt 32 och där angiven rättspraxis).
- 50 I det nu aktuella fallet ansåg överklagandenämnden att formgivarens frihet i fråga om bilar begränsades av fordonens tekniska funktion, att transportera människor och gods, vilket nödvändigtvis innebär att de till exempel måste ha hjul och en kaross. Överklagandenämnden ansåg också att formgivarens frihet begränsades av lagstiftningskrav, inte minst i fråga om trafiksäkerhet, till exempel krav på fram- och baklyktor och sidobackspeglar. Överklagandenämnden ansåg däremot att formgivaren hade en obegränsad frihet vid utformningen av dessa beståndsdelar som måste finnas på grund av det avsedda ändamålet med dessa fortkaffningsmedel samt på grund av säkerhetslagstiftning som måste iakttas.
- 51 Klaganden har emellertid ifrågasatt denna bedömning genom att anföra att formgivarens frihet i detta fall begränsades av marknadens förväntningar, i och med att konsumenterna förväntade sig att "formidén" eller den ursprungliga formen på bilen Porsche 911, som upplevs som "ikonisk", skulle bevaras i alla efterföljande modeller och följaktligen utvecklas inom vissa gränser. Överklagandenämnden borde därför i sin rättsliga bedömning ha "medgett och avvägt" de små skillnaderna mellan de olika serier av bilen Porsche 911 som följt på varandra.
- 52 EUIPO och intervenienten har bestritt klagandens resonemang.
- 53 Tribunalen konstaterar först och främst att klaganden i sitt resonemang har utgått från att graden av formgivarens frihet vid bedömningen av den omstridda formgivningens särprägel måste bestämmas utifrån egenskaperna hos just den formgivningen i sig, inte egenskaperna hos de produkter som den är avsedd att användas för.
- 54 Som anges ovan i punkt 34 kan det emellertid endast vara så om den omtvistade formgivningen anger art, avsett ändamål eller funktion för den produkt som en sådan formgivning ska användas för. I det nu aktuella fallet är det inte så, just av de skäl som det erinrats om ovan i punkt 35. I det nu aktuella fallet

är det följaktligen, med stöd av den rättspraxis som anges ovan i punkterna 45–46, inte graden av frihet för formgivaren av bilen Porsche 911 serie 991 som ska bedömas, utan graden av frihet för en formgivare av bilar i allmänhet.

- 55 Överklagandenämnden gjorde alltså en riktig bedömning när den fann att klagandens argument saknade relevans och därför inte beaktade det vid bedömningen av formgivarens frihet i sin granskning av den omtvistade formgivningens särprägel.
- 56 Formgivarens frihet, i den mening som avses i artikel 6 i förordning nr 6/2002, ska i varje fall, i enlighet med den rättspraxis som det erinrats om ovan i punkt 44, fastställas utifrån krav som kan leda till att vissa kännetecken standardiseras och blir gemensamma för flera formgivningar, det vill säga krav som huvudsakligen är av lagstiftningskaraktär och som objektivt, *ex lege*, ställs på alla formgivare av formgivningar som är avsedda för de berörda produkterna.
- 57 Sådana förväntningar hos konsumenterna som dem som åberopats av sökandena, det vill säga att återfinna "formidén" eller den ursprungliga formen på en Porsche 911 i de efterföljande serierna, kan inte betraktas som ett lagstiftningskrav som nödvändigtvis begränsar friheten för en formgivare av bilar. De har nämligen ingen anknytning till arten av eller det avsedda ändamålet med en sådan produkt som den omstridda formgivningen införlivas i, och inte heller till den industrisektor som produkten tillhör.
- 58 Tvärtom hänför sig dessa förväntningar enbart, med sökandens egna ord, till den "ikoniska" formen på en Porsche 911, det vill säga en vilja som konsumenterna förutsätts ha att hela tiden vara trogna denna bil, utan att formgivaren för den skull, oavsett estetiska eller kommersiella överväganden, nödvändigtvis måste leva upp till dem för att säkerställa funktionen hos den produkt som den aktuella formgivningen är avsedd att användas för.
- 59 Således har det kunnat slås fast att en allmän formgivningstendens, som kan motsvara de berörda konsumenternas förväntningar, inte kan anses begränsa formgivarens frihet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 november 2017, *Ciarko/EUIPO – Maan* (köksfläkt), T-684/16, ej publicerad, EU:T:2017:819, punkterna 29 och 30 och där angiven rättspraxis). Det är nämligen denna frihet som gör det möjligt för formgivaren att upptäcka nya former, nya trender eller att vara nyskapande inom ramen för en redan existerande trend (dom av den 13 november 2012, *Antrax It/harmoniseringskontoret – THC* (radiatorer), T-83/11 och T-84/11, EU:T:2012:592, punkt 95).
- 60 Överklagandenämnden kunde således, tvärtemot vad klaganden anfört, med framgång hänvisa till sådan rättspraxis för att avvisa klagandens invändning, och vid bedömningen av formgivarens frihet vid utvecklingen av den omtvistade formgivningen avstå från att beakta särdragen hos bilen Porsche 911.
- 61 Under dessa omständigheter gjorde överklagandenämnden således en riktig bedömning när den fann att förväntningar som kunde finnas på marknaden inte skulle beaktas när formgivarens frihet i det aktuella fallet skulle fastställas.
- 62 Klaganden har inte heller fog för att ifrågasätta en sådan slutsats genom att hänvisa till en dom av Oberlandesgericht Stuttgart (Regionöverdomstolen i Stuttgart, Tyskland). Lagenligheten av överklagandenämndens beslut ska nämligen bedömas enbart med stöd av förordning nr 6/2002, såsom den tolkats av unionsdomstolen, och inte utifrån nationell rättspraxis, för övrigt inte ens för det fall att denna rättspraxis grundas på liknande bestämmelser som i förordningen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 juli 2017, *Murphy/EUIPO – Nike Innovate* (armband till elektronisk klocka), T-90/16, ej publicerad, EU:T:2017:464, punkt 72 och där angiven rättspraxis).

63 Av samma skäl kan klaganden inte heller kräva att EUIPO ska beakta de överväganden som framgår av kommissionens grönbok om rättsligt skydd för industriell formgivning, förutsatt att en sådan handling vore juridiskt bindande.

Jämförelsen mellan helhetsintrycken av de motstående formgivningarna

64 Överklagandenämnden fann att en kunnig användare inte fick ett annat helhetsintryck av den omtvistade formgivningen än av den tidigare formgivningen. Överklagandenämnden ansåg nämligen att ritningarna av de båda formgivningarna sammanföll till sin form och siluetten av karossen, särskilt i fråga om dimensioner och proportioner, formen på och placeringen av rutor och dörrar, formen på bakluckan, den bakre spoileren samt framlyktornas form och placering. Överklagandenämnden slog fast att de små skillnader som syntes på ritningarna framifrån och bakifrån av de båda modellerna, till exempel i fråga om motorhuvens konvexitet, formen på de yttre backspeglarna, formen på och placeringen av baklyktorna, utformningen av den bakre stötfångaren eller formen på avgasröret, inte kan anses vara tillräckligt framträdande egenskaper för att en kunnig användares helhetsintryck av produkten ska påverkas märkbart.

65 För att ifrågasätta överklagandenämndens bedömning i detta avseende har klaganden först och främst anfört att överklagandenämnden gjorde sig skyldig till flera fall av felaktig rättstillämpning eller förfarandefel vid prövningen av den omtvistade formgivningens särprägel.

66 Överklagandenämnden borde ha tagit hänsyn till hur produkten framställdes i den reklam och på de foton som bifogats handlingarna och som illustrerade konkreta användningssituationer för produkten, mer än ritningar som lagts fram till stöd för registrerings- och ogiltighetsansökningar. Sådant material gör det nämligen möjligt att förstå hur produkten används i överensstämmelse med det avsedda ändamålet, vilket överklagandenämnden borde ha tagit hänsyn till i en direkt jämförelse mellan de motstående formgivningarna.

67 Klaganden har vidare klandrat överklagandenämnden för att den inte tog hänsyn till en kunnig användares särskilda köpbeteende, i synnerhet att denna användare, i egenskap av potentiell köpare, nödvändigtvis lägger märke till även mycket små skillnader mellan olika serier av samma modell, eftersom användaren genom reklam och medier får information om utbudet på marknaden och om modetendenser och därmed vad som skiljer en ny bilmodell från tidigare modeller. I det nu aktuella fallet handlar det om att jämföra liknande produkter. Därför ska den omtvistade formgivningens särprägel bedömas med hänsyn till marknadens krav.

68 Överklagandenämnden gjorde sig också skyldig till felaktig rättstillämpning genom att vid bedömningen av huruvida en formgivning är ny ställa ”betydligt högre krav” för att medge att en formgivning har särprägel än vad som krävs enligt rättspraxis. En formgivning kan nämligen anses som ny även när skillnaderna mellan den omtvistade formgivningen och den tidigare formgivningen, utan att vara obetydliga, kan betraktas som små.

69 Slutligen gjorde överklagandenämnden ingen helhetsbedömning, utan intog ett ”ganska tekniskt och fragmentariskt” synsätt. Överklagandenämnden fastställde endast vilka överensstämmelser och skillnader som fanns mellan de motstående formgivningarna, utan att göra en slutgiltig jämförelse mellan deras helhetsintryck.

70 EUIPO och intervenienten har bestritt detta resonemang i dess helhet.

- 71 Tribunalen påpekar inledningsvis att den jämförelse som ska göras av formgivningarnas helhetsintryck enligt tillämplig rättspraxis ska vara syntetisk och inte får bestå enbart av en analytisk jämförelse av ett antal uppräknade likheter och skillnader (dom av den 29 oktober 2015, Roca Sanitario/harmoniseringskontoret – Villeroy & Boch (engreppsblendare), T-334/14, ej publicerad, EU:T:2015:817, punkt 58).
- 72 Vid granskningen av en formgivnings särprägel ska en jämförelse således göras mellan å ena sidan det helhetsintryck som den omtvistade gemenskapsformgivningen ger och å andra sidan det helhetsintryck som varje separat tidigare formgivning – som med giltig verkan har åberopats av den som ansökt om ogiltighetsförklaring – ger (dom av den 22 juni 2010, Shenzhen Taiden/harmoniseringskontoret – Bosch Security Systems (kommunikationsutrustning), T-153/08, EU:T:2010:248, punkt 24).
- 73 Jämförelsen ska dessutom enbart avse de delar som faktiskt åtnjuter skydd, med bortseende av de detaljer som inte omfattas av skyddet. Jämförelsen ska således avse formgivningarna såsom de registrerats, utan att den som ansöker om ogiltighetsförklaring ska kunna avkrävas en grafisk återgivning av den åberopade formgivningen som är jämförbar med återgivningen i ansökan om registrering av den omtvistade utformningen (se dom av den 7 november 2013, Busziewska/harmoniseringskontoret – Puma, (hoppande kattdjur), T-666/11, ej publicerad, EU:T:2013:584, punkt 30 och där angiven rättspraxis).
- 74 Skyldigheten att företa en jämförelse mellan de helhetsintryck som de aktuella formgivningarna ger innebär emellertid inte att det är uteslutet att beakta olika återgivningar som gjorts tillgängliga för allmänheten på olika sätt, exempelvis genom förevisning för allmänheten av en produkt som innefattar den registrerade formgivningen.
- 75 Syftet med att registrera en formgivning är nämligen att erhålla en ensamrätt bland annat för tillverkningen och saluföringen av den produkt som innefattar formgivningen, vilket förutsätter att återgivningarna i registreringsansökan i regel ligger mycket nära den på marknaden utsläppta produktens utseende (dom av den 22 juni 2010, Shenzhen Taiden/harmoniseringskontoret – Bosch Security Systems (kommunikationsutrustning), T-153/08, EU:T:2010:248, punkt 25).
- 76 Att beakta produkter som faktiskt saluförs, även om det görs i illustrativt syfte, är mot den bakgrunden endast giltigt om produkterna motsvarar formgivningarna såsom de registrerats (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 oktober 2011, PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, C-281/10 P, EU:C:2011:679, punkterna 73 och 74).
- 77 Efter att ha erinrat om dessa prejudikat från rättspraxis framhåller tribunalen först och främst att överklagandenämnden, såsom framgår av punkt 30 i det angripna beslutet, fann att helhetsintrycket av den omtvistade formgivningen, såsom den återgetts i fackpress som sökanden gjort gällande, inte kunde bekräftas mot bakgrund av ritningarna av formgivningen i registreringshandlingarna.
- 78 Överklagandenämnden gjorde också, i motsats till vad sökanden har påstått, en direkt jämförelse mellan helhetsintrycket av den omtvistade formgivningen och helhetsintrycket av den tidigare formgivningen, vilket framgår av punkt 23 i det angripna beslutet. Jämförelsen kan inte heller påstås ha gjorts utan att någon hänsyn togs till huruvida den aktuella produkten användes i enlighet med dess avsedda ändamål, då överklagandenämnden uttryckligen angav i punkt 21 i det angripna beslutet att en kunnig användare var den som körde och använde bilar.
- 79 Sökanden kan inte heller vinna framgång med påståendet att överklagandenämnden inte tog hänsyn till omständigheterna på den berörda marknaden. Överklagandenämnden angav i själva verket, också i punkt 21 i det angripna beslutet, att en sådan användare inte kunde anses sakna kännedom om att tillverkarna på grund av den höga kostnaden inte ständigt tog fram nya modeller utan hellre uppdaterade de befintliga modellerna regelbundet, i synnerhet när de rönt uppskattning hos kunniga

användare på den relevanta marknaden, eftersom en sådan förvaltning av modellerna gjorde det möjligt att följa allmänna modetendenser utan att för den skull överge de typiska särdragen hos varje berörd bilmodell.

- 80 Vad gäller den felaktiga rättstillämpning som överklagandenämnden skulle ha gjort sig skyldig till genom att ha ställt ”betydligt högre krav” för att erkänna att den omstridda formgivningen var särpräglad än vad som var nödvändigt för att formgivningen skulle anses vara ny, framhåller tribunalen att villkoret för att en formgivning ska betraktas som ny i artikel 5 i förordning nr 6/2002 och villkoret för att en formgivning ska anses vara särpräglad i artikel 6 i samma förordning visserligen kan överlappa varandra i viss mån, såsom klaganden mycket riktigt underströk vid förhandlingen, men att dessa båda villkor emellertid inte ska blandas ihop rättsligt, eftersom kravet på att de ska iaktas gäller för två olika ogiltighetsgrunder som följaktligen motsvarar kriterier som är olika i rättsligt avseende.
- 81 Det framgår nämligen av artikel 5.2 i förordning nr 6/2002 att två formgivningar ska anses identiska om deras utseende endast skiljer sig åt på oväsentliga punkter, det vill säga på punkter som inte medför några skillnader, inte ens små, mellan formgivningarna. E contrario ska det vid bedömningen av huruvida en formgivning uppfyller nyhetskravet undersökas om det finns skillnader mellan den nya och den tidigare formgivningen som inte är oväsentliga, även om de är små (dom av den 6 juni 2013, Kastenholz/harmoniseringskontoret – Qwatchme (urtavlor), T-68/11, EU:T:2013:298, punkt 37).
- 82 Lydelsen och räckvidden av artikel 6, som det erinrats om ovan i punkt 22, motsvarar således inte lydelsen och räckvidden av artikel 5 i förordning nr 6/2002, vilket klaganden emellertid velat påstå, för övrigt genom en oriktig tolkning av domen av den 6 juni 2013, Kastenholz/harmoniseringskontoret – Qwatchme (urtavlor), (T-68/11, EU:T:2013:298). En formgivning kan alltså anses ny enligt artikel 5 i förordning nr 6/2002, samtidigt som den inte är särpräglad i den mening som avses i artikel 6 i samma förordning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 mars 2018, Gifi Diffusion/EUIPO – Crocs (skor), T-424/16, ej publicerad, EU:T:2018:136, punkt 48).
- 83 Det framgår av ovanstående att överklagandenämnden inte gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning då den avfärdade skillnader som, även om de var små, inte kunde anses oviktiga, som ”otillräckliga”.
- 84 Klaganden har dessutom inte preciserat vilka ”betydligt högre krav” som överklagandenämnden enligt klaganden tillämpade, och därför kan den invändningen inte vinna framgång.
- 85 Överklagandenämnden gjorde verkligen, tvärtemot vad klaganden har anfört, en lämplig granskning av samtliga skillnader och likheter mellan de motstående formgivningarna när den jämförde en kunnig användares helhetsintryck av den omtvistade formgivningen med användarens helhetsintryck av den tidigare formgivningen.
- 86 Överklagandenämnden bedömde för övrigt inte enbart ritningarna framifrån och bakifrån av de båda motstående formgivningarna ”var och en för sig”. Nämnden gjorde även en ”kombinerad” bedömning, såsom framgår av punkt 29 i det angripna beslutet, för att sedan slå fast att de skillnader som syntes på dessa ritningar inte märkbart påverkade en kunnig användares helhetsintryck. Invändningen i fråga har således ingen grund i sakförhållandena.
- 87 Jämförelsen mellan sidoritningarna av den omtvistade formgivningen, såsom de registrerats och såsom de framställts till stöd för ansökan om ogiltighetsförklaring, ger inte heller stöd för klagandens ståndpunkt, att framlyktorna på den omtvistade formgivningen ”buktar ut” och ”klart och tydligt” skiljer sig från framlyktorna på den tidigare formgivningen och att dörrhandtagen var ”helt omarbetade”. Det är nämligen inte möjligt att exakt eller ”klart och tydligt” se sådana detaljer på de motstående formgivningar på sidoritningarna, vilka visar siluetten av varje formgivning i sin helhet.

- 88 Även under förutsättning att sådana skillnader skulle kunna upptäckas av en kunnig användare, kan de i varje fall inte anses vara tillräckligt framträdande för att i sig ifrågasätta överklagandenämndens bedömning. Överklagandenämnden menar nämligen att samtliga ritningar av de aktuella formgivningarna, inte bara sidoritningarna, visar att formgivningarna sammanfaller till sin form och siluetten av karossen, såväl vad gäller dimensioner och proportioner som rutornas och dörrarnas form och placering.
- 89 Detsamma gäller argumentet att även dimljusen skiljer sig åt mellan de båda formgivningarna eller att backspeglarna flyttats bakåt och numera sitter direkt på dörrarna i den omtvistade formgivningen. Hjulen i den omtvistade formgivningen är dessutom, tvärtemot vad klaganden har anfört, inte så mycket större att de förändrar sidoritningen av de motstående formgivningarna. Slutligen är korrigeringsvisarnas form och placering i hög grad jämförbara från en modell till en annan.
- 90 När det gäller jämförelsen mellan ritningarna bakifrån är det också riktigt, såsom EUIPO medgav vid förhandlingen och såsom överklagandenämnden underströk redan i punkt 28 i det angripna beslutet, att det syns några skillnader på dessa ritningar, framför allt i fråga om formen på eller placeringen av baklyktor, stötdämpare, avgasrör eller, såsom klaganden mycket riktigt har påpekat, spoiler och baklucka.
- 91 Det är också riktigt att det framgår av jämförelsen mellan frontritningarna att motorhuven var mer konvex i formgivningen av serie 991 än i formgivningen av serie 997 av bilen Porsche 911, ”så att hela framdelen ser plattare och bredare ut”, såsom överklagandenämnden för övrigt påpekade i punkt 27 i det angripna beslutet.
- 92 Alla dessa skillnader, och ännu fler som framhållits av klaganden, kan visserligen stärka intrycket av en förnyelse i detaljerna, men de är dock inte tillräckligt framträdande för att ifrågasätta helhetsintrycket av likhet mellan vyerna av dessa formgivningarna, inte minst med hänsyn till den mycket liknande allmänna strukturen på de motstående formgivningarna, vilka i stor utsträckning sammanfaller till sin respektive form och siluett.
- 93 Slutligen kan klaganden, av de skäl som anges ovan i punkterna 62 och 63, inte vinna framgång med att grunda sitt resonemang på rättspraxis från Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland) eller från Oberlandesgericht Düsseldorf (Regionöverdomstolen i Düsseldorf, Tyskland), och inte heller på kommissionens grönbok om rättsligt skydd för industriella formgivningarna.
- 94 Under dessa omständigheter, och då överklagandenämnden i motsats till vad sökanden har påstått, objektivt beaktade alla skillnader mellan de motstående formgivningarna, såsom framgår av punkterna 26–28 i det angripna beslutet, gjorde överklagandenämnden ingen oriktig bedömning när den i punkt 29 i det angripna beslutet slog fast att alla befintliga skillnader, var och en för sig eller tillsammans, i de olika vyerna av de motstående formgivningarna var för små för att märkbart påverka en kunnig användares helhetsintryck, eftersom ett helhetsintryck domineras av formgivningarnas väsentliga egenskaper, som är formen på karossen, dörrarna eller rutorna.
- 95 Klaganden kan i detta avseende inte med framgång åberopa artiklar i fackpressen eller en formgivningsjurys åsikter för att ifrågasätta en sådan slutsats, i och med att bedömningen ska avse helhetsintrycket hos en kunnig användare, som i och för sig känner till de olika formgivningarna i den berörda branschen och har vissa kunskaper som gör att användaren kan vara relativt uppmärksam men varken är en teknisk expert eller en specialist på formgivning.
- 96 Den omständigheten att juryn i ”Red dot award: product design 2012” underströk att den omstridda formgivningen var ”helt ny” eller att ”proportionerna [hade] ändrats avsevärt” kan således inte med framgång åberopas för att bestrida överklagandenämndens bedömning av formgivningens särprägelse mot bakgrund av vad som föreskrivs i artikel 6 i förordning nr 6/2002. Intervenienten har för övrigt

redogjort för tidningsartiklar som utmynnat i raka motsatsen till vad klaganden velat göra gällande. Av dessa artiklar framgår bland annat att klagandens tidigare styrelseordförande angett att klaganden ville framhäva ”siluetten, som alltid är oförändrad, och anpassa den till tidens anda”.

- 97 Talan kan mot ovanstående bakgrund inte bifallas såvitt avser den enda grundens första del.

Den enda grundens andra del, avseende ett åsidosättande av artikel 25.1 b i förordning nr 6/2002, jämförd med artikel 5 i samma förordning

- 98 Sökanden har gjort gällande att den omtvistade formgivningen ska betraktas som ny i den mening som avses i artikel 5 i förordning nr 6/2002.
- 99 Tribunalen framhåller emellertid att ett sådant resonemang under alla omständigheter är verkningslöst i detta mål, eftersom överklagandenämnden inte tillämpat någon sådan bestämmelse. Överklagandenämnden kunde mycket riktigt anse att det inte var nödvändigt att pröva om den omtvistade formgivningen var ny, eftersom avsaknaden av särprägel utgjorde tillräckligt hinder för skydd av formgivningen, i enlighet med artikel 4.1 i förordning nr 6/2002.
- 100 Mot denna bakgrund kan talan inte bifallas såvitt avser enda grundens andra del. Talan ska därmed ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

- 101 Enligt artikel 134.1 i tribunalens rättegångsregler ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.
- 102 EUIPO och intervenienten har yrkat att klaganden ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom klaganden har tappat målet, ska EUIPO:s och intervenientens yrkande bifallas.

Av dessa skäl meddelar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen)

följande:

- 1) **Talan ogillas.**
- 2) **Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG ska ersätta rättegångskostnaderna.**

Frimodt Nielsen

Póltorak

Perillo

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 juni 2019.

Underskrifter